

Inhoudelijke brochures

DNA's op nummer

DNA 1: Een steentje in de rug - Infrastructuur voor het speelplein

Met deze brochure willen we letterlijk een steuntje in de rug geven bij de aanpak van de binnen- en buiteninfrastructuur van een speelplein. De infrastructuur is immers meer dan een paar stenen op elkaar. Een degelijke werking wil immers kwaliteit leveren en bouwt voortdurend aan de vier pijlers voor een kwalitatieve speelpleinwerking: gevormde speelbegeleiders, individuele speelkansen, uitgebreid speelmateriaal en een degelijke en functionele speelinfrastructuur.

DNA 2: 101 speelideeën - Maf, speels en bruikbaar

Een frisse kijk op je speelaanbod. In deze brochure gaan we eerst in op hoe het speelaanbod op een traditionele manier wordt georganiseerd. Vervolgens vatten we de kritieken samen. Tenslotte stellen we een alternatief voor. En we maken dit meteen concreet met 101 speelideeën.

DNA 3: Are you cool? I'm cool (herwerkte versie 2008) - Tieners op het speelplein

Het woord tieners lokt in speelpleinminnend Vlaanderen verschillende reacties uit. Op het ene speelplein weet men er geen blijf mee, op het andere speelplein kan men het uitstekend met tieners vinden. Wij willen ons richten op de tienerbegeleiding, hoofdanimateuren en speelpleinverantwoordelijken, zodat tieners een wervelende vakantie kunnen meemaken. Naast een brok 'theorie' vind je ook een aantal 'anekdotes' (uit het leven gegrepen) en een heleboel praktische tips.

DNA 4: Toverfeeën en snottebellen (herwerkte versie 2019) - Kleuters op het speelplein

Kleuters maken gemiddeld 1/3 van je speelpleinpubliek uit. Daarom besteden we in deze brochure graag aandacht aan deze geweldige doelgroep. Wie zijn ze? Wat spelen ze graag? Hoe organiseer je je kleuterwerking? Wat moet een kleuteranimator weten en kunnen? En hoe zit het met peuters, spelen met vuur met de allerkleinsten of anderstalige kleuters op je speelplein? Kom er alles over te weten.

DNA 5: Niet voor het geld, wel voor de leute (herwerkte versie 2009)

Animatoren op het speelplein

Op onze speelpleinen draaien elke zomer 20.000 animatoren mee. De brochure geeft jou de kaders om je animatoren(ploeg) te leren kennen en in te schatten. Daarnaast komen ook de motivaties van vrijwilligers aan bod, waarop je kan inspelen met wervingsacties en wordt er verteld over een animatorvriendelijk klimaat dat de beste omkadering kan bieden.

DNA 6: Eindelijk vakantie! - Hoe kinderen het speelplein beleven

In de zomer van 2000 gingen 4 VDS-onderzoekers, gewapend met notitieblok en taperecorder, op onderzoek hoe kinderen het speelplein beleven. Gedurende een volle maand doken ze onder in de begeleidingsploegen van 3 totaal verschillende speelpleinen. Ze observeerden, interviewden en filmde, en gingen ook met de kinderen zelf aan de slag, bv. om hun favoriete speelpleinhoekje te beschrijven. In 11 thema's, gaande van 'animatoren', tot 'speelmateriaal' en 'sfeer op het speelplein' wordt geschetst wat kinderen zelf vinden van het speelplein. En dat is soms ontroerend, soms grappig, soms ontnuchterend. Echt een must voor wie al enkele jaren ervaring heeft en de speelpleinwerking beter wil afstemmen op de kinderen!

DNA 7: Buitengewoon Gewoon - Spelen met kinderen met een handicap

Spelen met kinderen met een handicap is niet zo wereldschokkend of onoverkomelijk. Met deze brochure bieden we je een leuke voorzet om je werking toegankelijker te maken voor kinderen met een handicap. We geven je de nodige achtergrondinfo over handicap en inclusie. We reiken een praktisch stappenplan aan, en we gaan in op vaak gestelde vragen (Hoe kunnen we dit thema bespreken in onze ploeg? Hoe kunnen we kinderen met een handicap introduceren? Hoe kunnen we ons aanbod aanpassen? Zijn er leuke speeldoeën op maat van kinderen met een handicap? Hoe omgaan met moeilijke situaties? ...). Met deze brochure kan je je voorbereiden om je speelplein écht open te stellen voor kinderen en jongeren met een handicap.

De inhoud van deze brochure werd opgenomen in de nieuwe "handicap infomap" te bekijken op www.speelplein.net/inclusie

DNA 8: De ZwerfWurf - Bouwen op het speelplein (herwerkte versie 2011)

Elk jaar opnieuw breken duizenden vrijwilligers zich het hoofd om van hun speelplein dé 'place to be' te maken. Een avontuurlijk speelaanbod kan een duwtje in de goede richting geven. Met 'Bouwen op het speelplein' kan je het speelaanbod breder en aantrekkelijker maken. Met deze brochure willen we je zowel inhoudelijk als praktisch de weg wijzen, en dit aangevuld met speeldoeën over bouwen. 'De ZwerfWurf' wordt een bouwbrochure waaruit alle Bob-de-Bouwers onder ons een flinke dosis inspiratie kunnen putten.

DNA 9: Prettig Gestuurd - Werken met een stuurgroep op je speelplein

Kiezen voor speelpleinwerk is kiezen voor kinderen én jongeren.

Langs de ene kant is het speelplein een kinderwerking: een plaats waar kinderen komen om vakantie te beleven. Langs de andere kant is het speelplein ook een jongerenwerking: een plaats waar jongeren de kans krijgen om mee vorm te geven aan de werking. De activiteiten met animatoren tijdens het jaar en de vele vergaderingen maken essentieel deel uit van speelpleinwerk. De brochure 'Werken met een stuurgroep op je speelplein' kan je helpen om jongeren de plaats te geven op je speelplein die zij verdienen.

Deze bundel is een herwerkte versie.
Wat is nieuw?

- Deel 1 overtuigt je waarom kiezen voor jongeren een must is voor het speelplein
- De praktische werking van een stuurgroep ontleden we in deel 2
- Om te starten met een stuurgroep, lees je in deel 3.

DNA 10: Marva's Playlist - Het beste uit 10 jaar VDS speelideeën

Marva dook als een kiekeben zonder kop in haar archiefkast en verzamelde alle fameuze Marva speelideeën van de laatste jaren. Zowaar een indrukwekkende collectie, want we kwamen met één DNA niet toe! In dit eerste deel vind je maffe thema's, massa's spelletjes en speelideeën vanuit materiaal. We helpen je door inspiratielooze momenten, zetten je op het spoor van nieuwe en originele ideeën en laten je proeven van jaren speel(plein)ervaring. Onmisbaar op elk speelplein.

DNA 11: It's Showtime - inkleding en animatie op het speelplein

In deze brochure geven we je heel wat praktische tips in vier hoofdstukken: een verhaal verzinnen, een personage spelen, schminken en verkleeden en een decor bouwen. Hoe je animatie ook bekijkt, we zijn er van overtuigd dat je in deze brochure kapstukken en inspiratie vindt om nog meer tot de verbeelding van kinderen te spreken.

DNA 12: Speelplein op Stelten - Het speels maken van je werking

Elke zomervakantie staat je speelpleinploeg voor de fantastische uitdaging om je speelpleinwerking nog speelser, nog avontuurlijker te maken. Een goede reflex, maar niet altijd evident. Waar blijf je telkens weer nieuwe ideeën halen, om je werking net dat beetje extra speelsheid te geven? In deze gemakkelijk verteerbare DNA krijg je veel praktische ideeën en concrete tips om zelf aan de avontuurlijkheid en speelsheid te werken.

DNA 13: Marva's Playlist - Part Two - Het beste uit 10 jaar VDS speelideeën

Deel twee van Marva's handige overzicht. Met deze keer speelideeën voor kleuters, ideeën om te knutselen, te bouwen en te koken, nieuwe speelideeën met water, activiteiten over muzische expressie en leuke aanzetten om op stap te gaan met je speelplein. Geen hapklare brokken maar concrete prikkels om je eigen fantasie te versterken, bedacht en verzameld door echte

speel(plein)specialisten. Met een Marva Quality Label, gespeeld en goedgekeurd. En nu is het aan jullie!

DNA 14: Speelplein Fok Joe- Achtergrond bij het omgaan met conflictsituaties op het speelplein. Zijn kinderen anno 2006 nu echt lastiger geworden of werden speelpleinmensen gewoon een stuk 'onverdraagzamer' voor het spelen van kinderen? VDS zocht het uit en werkte twee jaar intens rond dit thema. In deze DNA-brochure bieden we je achtergrondkennis, inzichten, ideeën ... die we verzameld hebben. Alles wordt netjes en helder uitgelegd en we bieden een aantal kapstukken om op een genuanceerde manier te kijken naar het 'storend' gedrag van kinderen.

DNA 15: De S-Files - Het SpeelpleinBasisschema van Animator tot Zandbak

In deze DNA-brochure zochten (en vonden) we een overzicht van alle ingrediënten voor een kwalitatieve speelpleinwerking. Aan de hand van het SpeelpleinBasisschema bieden we je een compleet overzicht van alle aspecten van speelpleinwerk die de kwaliteit bepalen. Een ideale brochure om je te herbronnen, grondig te evalueren, op zoek te gaan naar nieuwe uitdagingen.

DNA 16: Materiaal Explorer 5.0 - Speelimpulsen uit het materiaalpot

Een brochure vol materiaalprikkels voor het speelpleinwerk. Voor internet worden al jaren programma's geschreven om te vinden wat je zoekt. Nu heb jij ook een werktuig om de speelmogelijkheden van materiaal te ontdekken. In deze brochure vind je in de eerste plaats een massa frisse ideeën die vertrekken vanuit materiaal. Daarnaast geven we je wat achtergrond mee over de rol van materiaal bij spelen, speelimpulsen en het zoeken naar concrete speeldieën.

DNA 17: Comme Chez *** Marva - koken op het speelplein

Deze DNA brochure is een praktische handleiding voor speelpleinmensen die willen koken met kinderen. We doorzochten tal van kinderkookboeken en selecteerden de meest bruikbare recepten. Ook werkingen die niet beschikken over een volledig uitgeruste keuken met deze brochure aan de slag. We gaan verder dan de klassieke fruitbrochettes. Alle recepten worden stap voor stap uitgelegd en geïllustreerd met foto's. Met als doel de kinderen zelf veel te laten doen, zelf te laten koken.

DNA 18: Speeleologie - ontwikkel je eigen kijk op spelen

Hoe je speelplein er zal uitzien hangt af van hoe de beslissers kijken naar het spelen van kinderen. In deze DNA brochure bekijken we spelen vanuit het standpunt van de kinderen zelf. Wat betekent spelen voor kinderen zelf? Het wordt confronterend als we de beleving van kinderen spiegelen aan de kijk die volwassenen hebben op het spelen van kinderen. We eindigen met enkele concrete en

praktische om kinderen vollebak te laten spelen op het speelplein. Of anders, hoe maak je van het speelplein nu echt een boeiende speelomgeving voor kinderen?

DNA 19: Aanbod under Construction

Handleiding voor het verhogen van speelkansen op je speelplein

Na het lezen van DNA 18 Speeleologie ben je hopelijk geprikkeld om te werken aan de speelkwaliteit op jouw speelplein. Deze DNA biedt je een praktische handleiding om samen met je ploeg, stap voor stap te werken aan het verhogen van de speelkansen. Het tweede deel van de DNA verwerpt een aantal vooroordelen zodat je niet in de vaak voorkomende valkuilen kan trappen.

DNA 20: Horen, zien en spelen - Interactie met kleuters

Met deze DNA willen we het thuisgevoel van kleuters op het speelplein verhogen. Horen, zien en spelen licht enkele eilanden van de DNA Expeditie Kleuterson uit en zet interactie centraal. Door te werken aan de houding van de begeleiders, de speelkansen op het speelplein en een duidelijke structuur willen we het speelplezier en het vakantiegevoel voor kleuters verbeteren.

DNA 21: Blijven plakken - Loopbaanbegeleiding op het speelplein

Een speelpleincarrière is niet voor elke animator dezelfde. In deze DNA vind je tips om je animatoren goed te begeleiden op het speelplein of te zorgen dat ze langer geëngageerd blijven. Kortom, een individueel traject voor elk van jouw animatoren. Inzetten op al je animatoren is investeren in de toekomst van je speelpleinwerking!

DNA 22: Boenk erop! - Waw! activiteiten op het speelplein

Een prikkelend activiteitenaanbod is een opdracht voor elke dag. Deze brochure maakt het je gemakkelijker. Niet alleen vind je er 30 WAW!-activiteiten in terug, je vindt er ook goeie voorbeelden over efficiënt voorbereiden en een duidelijk brokje achtergrond over de verscheidenheid van activiteiten.

DNA 23: s' Il vous play?! - Speelimpulsen op het speelplein

In deze brochure leggen we je uit wat dat eigenlijk is, zo'n speelimpuls. En waarom het zo waardevol is om je speelimpulsen eigen te maken als animator, als hoofdanimator en als speelpleinploeg. Om je verder op weg te helpen, leggen we je zelfs uit hoe je een speelimpuls kunt voorbereiden, hoe je er één moet aanbrengen en we geven je zelfs een hoop concrete voorbeelden van speelimpulsen

DNA 24: Goe Gezien - Externe relaties op het speelplein

Deze DNA-brochure geeft je speelpleinwerking handvaten om communicatie op te zetten met alle externe relaties. In het eerste deel hebben we het vooral over 'onszelf'. Betere communicatie begint bij de speelpleinwerking zelf. In een tweede deel bakenen we doelgroepen af en kijken we

waar de communicatieprioriteiten liggen. Daarna bouwen we verder en zien hoe je met communicatie, imago, zichtbaarheid en public relations aan de slag kan gaan. In de twee laatste delen wordt het praktisch: we gaan in op enkele belangrijke doelgroepen en geven je als kers op de taart een aantal waw-voorbeelden uit de speelpleinpraktijk.

DNA 25: Mobiel speelpleinwerk - Visie op een project in ontwikkeling

Mobiel speelpleinwerk: wat is het, waarom zouden we het doen en hoe pak je het aan? In deze DNA lees je alles over speelpleinwerk dat niet gebonden is aan een vaste locatie. We reiken handvaten aan, stellen vragen om over na te denken en geven een heleboel praktische tips en praktijkvoorbeelden.

DNA 26: Taalspeler - Meertaligheid op het speelplein

In deze DNA-brochure reiken we handvaten aan om van je speelpleinwerking een plek te maken waar kinderen graag zijn, ongeacht welke taal ze spreken of goed beheersen. Via interactie als sleutelconcept gebruiken we het Nederlands als speeltaal, waardoor kinderen zich thuis voelen en intens kunnen spelen.

DNA 27: Hier staan we voor - ontwikkel en verspreid de visie van je speelpleinwerking

In deze DNA vind je alles over het hoe en waarom van visie op je speelpleinwerking. Een stevige visie vormt dé basis van een kwalitatieve speelpleinwerking die weet waarvoor ze gaat. We zetten je op weg met de juiste achtergrond, actieve werkvormen, tips rond het schrijven van een visietekst en het maken van heel wat leuke visie-producten. Zo kan je met de hele ploeg aan de slag om samen aan een sterke visie te bouwen én die uit te dragen!

DNA 28: Tussen orde en chaos - jouw speelplein praktisch organiseren

In deze DNA vind je achtergrond, handvaten en goede voorbeelden rond het praktisch organiseren van je speelpleinwerking.

- Hoe kan elk kind z'n rugzak terugvinden?
- Hoe organiseer je eetmomenten?
- Wat met opruimen en afvalbeheer?

DNA 29: Co-animatoren - inzetten op talent op het speelplein.

In het eerste deel lees je meer over TALENT. Wat is talent? Hoe kan je het herkennen? En hoe kan je er mee aan de slag op het speelplein, bij al je animatoren? De bijlage 'talenten benoemen' is vrij te gebruiken.

Het tweede deel is een praktische toepassing van dit talentverhaal. Je leest er alles over CO-ANIMATOREN op het speelplein, van kennismaking tot evaluatie.

DNA 30: Hoofdpijn of 'hoofd zijn' - hoofdanimateuren op het speelplein.

In deze DNA zetten we de hoofdanimator in de schijnwerpers. We nemen je mee op het traject dat een hoofdanimator doorloopt. Zo hebben het bijvoorbeeld over het werven en selecteren van hoofdanimateuren, maar reiken we je ook handige 'tips and tricks' aan voor het invullen van de verschillende rollen als hoofdanimator. Laat je inspireren door voorbeelden van verschillende andere speelpleinen en neem zo het takenpakket van de hoofdanimator op jouw speelplein onder de loep.